

## Organ Donation: Mitzvah or Murder?

### 1. Talmud, Avodah Zarah 29b

ומת גופיה מנלן? אתיא "שם" "שם" מעגלה ערופה. כתיב הכא (במדבר כ, א) "וְתָמַת שָׁם מִרְיָם", וְכֵתִיב הֵתָם (דברים כא, ד) "וְעָרְפוּ-אֶת-הַעֲגֹלָה בְּנָחַל". מה להלן אסור בהנאה אף כאן נמי אסור בהנאה.

And from where do we [derive that it is prohibited to benefit from] a corpse itself? It is derived from [a verbal analogy between the words] "there" and "there" with regard to the heifer whose neck is broken. It is written here: "And Miriam died there" (Bamidbar 20:1), and it is written there: "...and shall break the heifer's neck there in the valley" (Devarim 21:4). Just as there [deriving] benefit from [the heifer] is prohibited, so too here, [deriving] benefit from [a corpse is] prohibited.

### 2. Talmud, Bava Basra 154a

מעשה בבני ברק באחד שמכר בנכסי אביו, ומת, ובאו בני משפחה וערערו לומר: "קטן הנה בשעת מיתה!" ובאו ושאלו את רבי עקיבא: "מהו לבוךקו?" אמר להם: "אי אתם רשאים לנולדו."

There was an incident in Bnei Brak involving one who sold some of his father's property [that he had inherited], and he died, and the members of his family came and contested [the sale], saying: He was a minor at the time of his death [and therefore the sale was not valid]. And they came and asked Rabbi Akiva: What is [the *halakha*? Is it permitted to exhume the corpse in order] to examine it [and ascertain whether or not the heir was a minor at the time of his death? Rabbi Akiva] said to them: It is not permitted for you to disgrace him [for the sake of a monetary claim].

### 3. Devarim 21:22-23

וכי יהיה באיש תטא משפט־מנות והומת ותלית אתו על־עצו: לא־תלין נבלתו על־העץ כִּי־קבור תקברנו ביום ההוא כִּי־קללת אלקים תלוי ולא תטמא את־אדמתך אשר ה' אלקיך נתן לך נחלה.

If a man commits a sin for which he is sentenced to death, and he is put to death, you shall [then] hang him on a pole. But you shall not leave his body on the pole overnight. Rather, you shall bury him on that [same] day, for a hanging [human corpse] is a blasphemy of G-d, and you shall not defile your land, which Hashem your G-d, is giving you as an inheritance.

### 4. Rashi to Devarim 21:23

"כִּי־קללת אלקים תלוי" - וְלִזְוֹלוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הוּא, שְׂאֵדָם עֲשׂוּי בְּדַמוֹת דְּיוֹקְנוֹ, וַיִּשְׂרָאֵל הֵם בְּנָיו; מְשַׁל לְשָׁנֵי אַחֵים תְּאוּמִים שֶׁהֵיוּ דוּמִים זֶה לְזֶה, אֶחָד נַעֲשֶׂה מֶלֶךְ וְאֶחָד נִתְפַּס לְלִסְטִיּוֹת וְנִתְלָה, כָּל הַרְוָאָה אוֹתוֹ אוֹמֵר: "הַמֶּלֶךְ תְּלוּי." כֹּל קִלְלָה שֶׁבְּמִקְרָא לְשׁוֹן הַקֵּל וְלִזְוֹל.

"For a hanging [human corpse] is a blasphemy of G-d" - This is a degradation of the [Divine] King in Whose image Man is created, and the Israelites are G-d's children. This is comparable to two identical twin brothers. One [of them] became king, while the other was arrested for robbery and hanged. Whoever saw him [the second brother, suspended on the gallows], would say, "The king is hanging!" [Therefore, the king ordered, and they removed him.] - [Sanhedrin 46b] Wherever [the term] קְלָלָה appears in Scripture, it means treating lightly (הִקְל) and degrading.

### 5. Rabbi Yechezkel Landau, Noda BiYehudah *Tinyana*, Yoreh Deah 210

...במעשה שאירע שם באחד שחלה בחולי האבן בכיסו והרופאים חתכו כדרכם בעסק רפואה במכה כזו ולא עלתה לו תרופה ומת ונשאלו שם חכמי העיר אם מותר לחתוך בגוף המת במקום הזה כדי לראות במופת שורש המכה הזאת כדי להתלמד מזה בהנהגת הרופאים מכאן ולהבא אם יקרה מקרה כזה שידעו איך יתנהגו בענין החיתוך הצריך לרפואה ושלא להרבות בחיתוך כדי למעט בסכנת החיתוך אם יש בזה איסור משום דאית ביה ניוול ובזיון להמת הזה או אם מותר משום דאתי מינייה הצלת נפשות להבא... אבל אני תמה הלא אם זה יקרא אפילו ספק הצלת נפשות א"כ למה לכם כל הפלפול והלא זה הוא דין ערוך ומפורש שאפילו ספק דוחה שבת החמורה... ואמנם כ"ז ביש ספק סכנת נפשות לפנינו כגון חולה או נפילת גל... אבל בנדון דידן אין כאן שום חולה הצריך לזה רק שרוצים ללמוד חכמה זו אולי יזדמן חולה שיהיה צריך לזה ודאי דלא דחינן משום חששא קלה זו שום איסור תורה או אפילו איסור דרבנן שאם אתה קורא לחששא זו ספק נפשות א"כ יהיה כל מלאכת הרפואות שחיקת ובישול סמנים והכנת כלי איזמל להקזה מותר בשבת שמא יזדמן היום או בלילה חולה שיהיה צורך לזה ולחלק בין חששא לזמן קרוב לחששא לזמן רחוק קשה לחלק...

...Concerning an incident that occurred there involving a patient suffering from gallstones, whose doctors performed surgery following common medical practice, but the surgery was unsuccessful and he died. The halakhic authorities of the city were asked whether it was permissible to dissect the corpse in that area, in order to obtain a clear view of the source of the disease. [This was all] in order to acquire medical knowledge for the future, should such a case occur again; that they should know how to perform the surgery, and thus avoid the danger of unnecessary incisions. Is this forbidden because it involves disfiguring and disgracing the corpse, or is it permitted because it will lead to the saving of lives in the future?... I am astonished. If this is called even uncertain *pikuach nefesh*, then why all the discussion? Surely this is governed by the explicit ruling that even uncertain *pikuach nefesh* sets aside the stringent laws of Shabbos... However, all this applies when we have before us a case of uncertain danger to life; e.g., a sick patient or a collapsed wall... But in the case under discussion, there is no patient that needs this [now]. The only reason they wish to acquire this knowledge is that perhaps there will be a patient who will need it. We may certainly not set aside a Torah prohibition or even a rabbinic prohibition because of this unlikely concern. For if you consider such a concern uncertain *pikuach nefesh*, then all preparations of medications – grinding and cooking medicines, preparing a scalpel for blood-letting – should be permitted on Shabbos, for perhaps a sick person will arrive today or tonight and he will need it. And it is difficult to distinguish between a concern that is near in time and one that is far-off.

#### 6. Rabbi Moshe Sofer, Shu"t Chasam Sofer, Yoreh Deah 336

ולפ"ו אי היה לפנינו חולה שיש לו מכה כיוצא בה ורוצים לנתח המת הלז לרפואתו של זה קרוב לודאי דמותר. According to this, if there were before us a patient with a similar disease, and we would wish to perform an autopsy on the corpse in order to cure the patient, it would almost certainly be permissible.

#### 7. Rabbi Avraham Yeshayah Karelitz, Chazon Ish, Yoreh Deah 208:7

ואין החילוק בין איתא קמן לליתא קמן, אלא אם מצוי הדבר... אלא לא מקרי ספק פ"נ בדברים עתידיים שבהוה אין להם כל זכר, ובאמת שאין אנו בקיאים בעתידות ופעמים שמה שחשבונם להצלה מתהפך לרועץ, והלכך אין דנים בשביל עתידות רחוקות. The difference is not between there being a sick person before us and there not being a sick person before us, but whether it is common... Rather, we do not include in the category of uncertain *pikuach nefesh* future possibilities that have no basis in the present. And in fact we are not experts on the future. There are times that things we thought would save lives turn into a stumbling block. Therefore we do not consider things in the distant future.

#### 8. Rabbi Yechiel Yaakov Weinberg, Seridei Eish 2:93

בעצם השאלה אם מותר להרכיב עור של עין מת על עור של אדם עיור בכדי לרפאותו - כבר דנו בזה בירחון "קול תורה" המופיע בירושלים [עמוד תרז] וכן ב"הפרדס", והחבורות אינן מצויות עכשיו בידי ורק זכרוננו כי הגאון מהרא"י אונטערמאן, רב ראשי בתל אביב, העלה להתיר, וכפי הרשום בזכרוננו נגע בכל המקומות שהזכיר כת"ר במכתבו, מטעם פקוח נפש, מטעם עור המת - להרבה ראשונים אינו אסור בהנאה מהתורה, וטעם שלישי - כי בשר המת אסור רק כל זמן שהוא מת, אבל כשהוא מתחבר עם גוף חי והחיות מתפשטת עליו פקע האיסור לפי שכבר אינו בשר מת. ועל כולם יש פירכא... מ"מ יש מקום להתיר, על פי שכתבו בהגהות מיימוני' הל' מאכלות אסורות פי"ד, שמותר להאכיל שרץ לחולה נכפה מטעם פקוח נפש, שיוכל ליפול באור או במים, ויש לומר שגם בסומא כן. אולם זה רק בסומא בשתי עיניו, אבל לא בסומא באחת מעיניו. ומלבד איסור הנאה יש גם איסור נוול למת. ברם, כיון שרובנים חשובים כבר התירו את הדבר, ויש מהראשונים שסוברים, עור המת מותר בהנאה, כמו שכתב כת"ר, ובפקוח נפש דעת רבינו ירוחם שאין הולכים אחרי רוב פוסקים, עי' בספר יד שאול עמ' שפ"ב מש"כ שם - לכן המתיר לא הפסיד.

#### 9. Rabbi Eliezer Waldenberg, Tzitz Eliezer 14:84

ולכן אין היתר של הוצאת עין ממת לצורך חולה כי אם משל מת - עכו"ם... ושפסק באחד שחלה חולי שאין בו סכנה ואמרו הרופאים שיקח עצם ממת לצורך איזה רפואה, שמותר ליקח לזה עצם ממת עכו"ם שאינו אסור בהנאה אלא מדרבנן, אבל אסור ליקח ממת ישראל שאסור בהנאה מן התורה עיי"ש, ואין זה בגדר של הנאה שלא כדרך הנאתו ולבוא עי"כ להתיר גם ממת ישראל, כפי שראיתי לאחרים שרוצים לטעון כן, אלא זה ממש כדרך הנאתו, וכפי שביארתי בספרי שם. ואפילו כשיש הסכמה מהמת לפני מותו, או מהמשפחה, ואפילו כשהוא לצורך חולה שיש בו סכנה, ואפילו כשהביצוע יעשה בצורה שאין כל חשש של קריבת המיתה, בכל זאת אוסרים הדבר כמה מגדולי הפוסקים במת ישראל, ונימוקם עמם, כי במתים חפשי כתיב ואינם מצוים על פקוח נפש וכדומה, וממילא אי אפשר להם לוותר על איסור ניוול ואי קבורתם, באשר שנבראו בצלם אלקים וצו אלקי עליהם לשוב אל האדמה בשלימותם כפי שבאו לעולם בלי כל החסרה זדונית, יעוין בספרי צ"א שם, והדברים ארוכים.

## 10. <https://hods.org/halachic-issues/issues/#israel>

Jews have the lowest percentage, among all other ethnic groups worldwide, of signing organ-donor cards. So while most western countries achieve organ-donor membership of up to 30% of their population, Israel -- a predominately Jewish country -- remains at 3%. Israel was recently expelled from the European Union Organ Donor Network because, year after year, they accepted organs but didn't donate organs.

## 11. Mishnah, Oholos 7:6

הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לִילָדָה, מְחַתְּכִין אֶת הַנֶּלֶד בְּמַעֲיָהּ וּמוֹצִיאִין אוֹתוֹ אֲבָרִים אֲבָרִים, מִפְּנֵי שֶׁחַיִּיהָ קוֹדְמִין לְחַיֵּיו. יֵצֵא רַבּוֹ, אֵין נוֹגְעִין בוֹ, שֶׁאֵין דוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ.

If a woman is having trouble giving birth, they cut up the child in her womb and brings it forth limb by limb, because her life comes before the life of [the child]. But if the greater part has come out, one may not touch it, for one may not set aside one person's life for that of another.

## 12. Talmud, Yoma 85a

תָּנוּ רַבָּנָן: עַד הֵיכָן הוּא בּוֹדֵק? עַד חוּטְמוֹ. וַיֵּשׁ אֲמָרִים: עַד לְבוֹ. ... אָמַר רַב פָּפָא: מִחְלוּקַת מַמְטָה לְמַעְלָה, אֲבָל מִמַּעְלָה לְמַטָּה, פִּינּוֹן דְּבִדֵּק לִיהַ עַד חוּטְמוֹ — שׁוֹב אֵינוֹ צָרִיךְ, דְּקָתִיב: "כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו".

The Rabbis taught: Until what point does one check [to clarify whether the victim is still alive? One clears] until the nose. And some say: until the heart... Rav Pappa said: The dispute [with regard to how far to check for signs of life applies when the digger begins removing the rubble] from below [starting with the feet], to above. [In such a case it is insufficient to check until his heart; rather, one must continue removing rubble until he is able to check his nose for breath.] But [if one cleared the rubble] from above to below, once he checked as far as the nose, he is not required [to check further], as it is written: "All in whose nostrils was the breath of the spirit of life" (Bereishit 7:22).

## 13. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch, Orach Chaim 329:4

אפ"י מצאוהו מרוצץ שאינו יכול לחיות אלא לפי שעה, מפקחים ובודקים עד חוטמו. אם לא הרגישו בחוטמו חיות, אז ודאי מת. לא שגא פגעו בראשו תחילה, לא שגא פגעו ברגליו תחילה.

Even if they find him trampled and he can only live a few hours, they check his nose, and if they feel no life, he is for sure dead. [They must do this] whether they uncover his nose or his legs first.

## 14. Rashi, Yoma 85a

הכי גרסינן אמר רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה - מחלוקת דהנך תנאי דמר אמר עד לבו ומר אמר עד חוטמו מלמטה למעלה שמוצאו דרך מרגלותיו תחלה ובודק והולך כלפי ראשו דמר אמר בלבו יש להבחין אם יש בו חיות שנשמטו דופקת שם ומר אמר עד חוטמו דזימנין דאין חיות ניכר בלבו וניכר בחוטמו.

## 15. Mishnah Oholos 1:6

וְכֹן בְּהֵמָה וְחַיָּה אֵינוֹ מְטַמְּאִין, עַד שֶׁתִּצָּא נַפְשָׁם. הַתְּזוּז רְאֵשֵׁיהֶם, אֶף עַל פִּי שֶׁמְפָרְקִים, טְמֵאִים, כְּגוֹן זֶנֶב שֶׁל לְטֵאָה שֶׁהִיא מְפָרְקֶת. Similarly in the case of cattle or wild animals, they do not make [ritually] impure until they die. If their heads have been cut off, even though they are moving convulsively, they are [ritually] impure, like a lizard's tail, which moves convulsively.

## 16. Rashi, Yoma 85a

עד היכן הוא בודק - אם דומה למת שאינו מזיז איבריו עד היכן הוא מפקח לדעת האמת. Until what point does one check? - [Meaning,] if he is comparable to a dead man who does not move his limbs, until where do we investigate to determine the truth?

### 17. Rabbi Moshe Sofer, Shu"t Chasam Sofer, Yoreh Deah 338

אבל כל שאחר שמוטל כאבן דומם, ואין בו שום דפיקה, ואם אח"כ בטל הנשימה, אין לנו אלא דברי תורתנו הקדושה, שהוא מת, ולא ילינו אותו, והמטמא לו, אם הוא כהן, לוקה אחר ההתראה."

But as long as he lies like an inanimate stone and has no pulse, if afterward breathing ceases, we have only the words of our holy Torah [to rely on and determine] that he is dead, and they shouldn't leave his body overnight, and one who is defiled by it—if he is a *kohein*, he is liable for lashes if he is forewarned.

### 18. Rabbi Shalom Mordechai Schwadron, Shu"t Maharsham 6:124

דודאי קי"ל דעיקר חיותא באפי' כיון דממעלה למטה א"צ לבדוק רק עד חוטמו, אבל היינו בסתמא אם ליכא הוכחה להיפוך סמכי' על בדיקת חוטמו דהוי רוב גמור ואפי' מיעוטא ליכא אא"כ על צד א' מאלף דהוי מיעוטא דמיעוטא דאין לחוש לכך גם בפ"ג, כמ"ש כה"ג ביש"ש פא"ט סי' פ' לענין טא"ה שלפעמים על צד א' מאלף חי, ועמ"ש בפתיחת חיבורי גי"ד אות י"ח וה"נ בזה א"צ לבדוק יותר, אבל אם רואים איזו סימן של חיות בשאר איברים ואיתרע רובא לפנינו י"ל דלא סמכינן אבדיקת חוטם, וכדאמרינן בה"ג בבכורות מ"ב הואיל ואשתני אישתני, וה"נ בנ"ד שנשמע קול הברה מה דלא שכיח בשאר מתים י"ל דבכה"ג אין לסמוך על בדיקת חוטם, וכמ"ש בפתיחה שם אות י' מכמ"ק בזה.

Primary life is in the nose - in ordinary situations, where there is no evidence to the contrary, one may rely upon examination of the nostrils, since in virtually all instances life has completely ebbed prior to cessation of respiration. Instances where this is not the case are so extremely rare that such contingencies need not be considered. Yet, if any sign of life is observed in other limbs, examination of the nose may not be accepted as conclusive...

### 19. Rabbi Eliezer Waldenberg, Tzitz Eliezer 10:25:4:5 (Jewish Bioethics p. 308)

(ה) באופן שדברי חז"ל, וכפי שקבע בזה מסמרות הגאון הח"ס ז"ל, נאמרים באמת ובצדק שהכל תלוי בעיקר בחוטם, ואין לזוז מזה זיו כל שהוא, ואם כי לפי הבדיקות החדישות כהיום הזה מוצאים עוד חיות, ומשיבים עי"ז בכמה פעמים לתחיה גם אחרי שנראה היה שכבר נפסקה נשימת החוטם, אין זה כי אם שמתברר שהקביעה לא היתה מדויקת ולא הרגישו מתחילה ההרגש כל שהו, אלא היה דומם רק בעילוף הסמוך למיתה. אבל בדרך כלל אין לו לרופא ולמומחה אלא כפי שענינו רואות, ואם בידו לעשות נסיונות נוספות אם באולי ימצא עוד חיות בודאי שעליו החיוב לעשות כן, אבל הקביעה העקרונית בזה אין לנו אלא דברי התורה ולקבלת אבותינו וכל המהרהר מהרהר אחר השכינה, וכדכותב הח"ס שם, ואם לפעמים ריק הוא הרי החסרון הוא ממנו שלא נתנו לב לשמוע הדק היטב, וד"ל.

Inherent in the Chasam Sofer's position is the assumption that whenever other clinical signs of life are evident, respiration is indeed taking place, albeit unperceived by us. Accordingly, the physician is obligated to use all available means to preserve life, even in the absence of perceivable respiration.

### 20. Rabbi Moshe Feinstein, Igros Moshe Yoreh Deah 2:174

בדבר השאלה בהשתלת הלב לחולה מאיש אחר שהתחילו רופאים אחדים לעשות זה, איני רוצה להאריך בראיות ובסברות ובפולפולא, כי אני אומר שכל המוסיף לפלפל ולהביא ראיות הוא כגורע שמשמע שצריך ע"ז ראיות משום שלא פשוט כל כך ויבואו להקל לומר שאיכא למיפרך ואף שיהיו בדברי הבל מקליש זה כבר ויאמרו כי הרבנים חלוקים בזה שלכן שייך להקל ח"ו. ולכן אני אומר בתשובה להלכה ולמעשה דבר ברור ומוחלט ולא שייך כלל לדון ולפלפל בזה. כי שתילת הלב שהתחילו הרופאים לעשות בזמן האחרון הוא רציחת שתי נפשות ממש, שהורגין בידיים את מי שלקחו ממנו הלב כי עדיין הוא חי לא רק ע"פ דיני התורה שנמסר לנו חשיבות מיתה, אלא אף לדברי הרופאים שיש מהם שמגידיים האמת אומרים שעדיין הוא חי, אבל מצד רשעותם אין חוששים לחיות זה שלו שהוא רק חיי שעה ואף חיי ימים. וגם הורגים בידיים מחיים ממש של הרבה שנים ולפעמים אף עשרות בשנים את החולה במחלת הלב.

Concerning your question about a heart transplant for a sick patient, a new surgical procedure that some surgeons have instituted. I do not want to enter into any extended discussion or analysis of this question. The conclusion that it is forbidden to do this is obvious, and any discussion of the issue will serve only to weaken the clear halachic ruling. Heart transplants involve the murder of two people. They kill the donor by taking his heart while he is still alive according to Torah law, and they kill the recipient because he could have lived much longer if managed by other medical means.

כי ידוע שהרבה חולי הלב מאריכין הרבה ימים ושנים, ובזה שנוטלין ממנו לבו ומשתילים בו לב של איש אחר הא כולם מתו בזמן קצר רובן בזמן של שעות, וקצתם מתו בימים מועטים, ואף האחד שבאפריקא שעדיין אף שעברו ערך ששה חדשים הוא חי, כבר הסכימו לפ"מ ששמעתי שא"א לו לחיות. ופלא על אף /אף על/ המלכויות שבכל המדינות שמניחין לרופאים הרשעים לרצוחו שתי נפשות בכל פעם מאחר שרואין כבר שאף אחד אינו חי מזה היה להם לענוש אותם כרוצחים גמורים כי אף שהסכימו החולים הרי הוא בטעות מצד הסתת הרופאים הרשעים, וגם בלא זה אין הסכמתם כלום שאין אדם רשאי להרוג אף את עצמו. זהו התשובה אשר יש לפרסמה בלשון זה לא פחות ולא יותר מנידון זה.

By removing his diseased heart and transplanting the heart of someone else, the reality is that he will die from this procedure. This seems to be the consensus of most learned physicians who have studied this procedure. It is clear to me that doctors who permit this procedure do so because they consider the donor's life to be only of limited duration and, therefore, do not regard their shortening of his life as ethically significant. Of course, in Torah law, shortening the life of any patient is an act of murder, even if the patient would die of natural causes sometime in the near future.

### 21. Rabbi Moshe Feinstein, *Igros Moshe Yoreh Deah 3:132* (R. Tendler translation)

... אבל זהו באינשי שנחלו בידי שמים באיזו מחלה שהיא אבל באלו שהוכו בתאונת דרכים (בעקסידענט ע"י הקארס) וע"י נפילה מחלונות וכדומה שאירע שע"י התכווצות העצבים באיזה מקומות הסמוכים להריאה ולכלי הנשימה אינם יכולין לנשום וכשיעבור איזה זמן שינשום אף רק ע"י המכונה יתפשטו מקומות הנכווצים ויתחילו לנשום בעצמם שאלו אף שאין יכולין לנשום בעצמן וגם לא ניכרין בהם עניני חיות אחרים אפשר שאינם עדיין מתים, וכיון שאתה אומר שעתה איכא נסיון שרופאים גדולים יכולין לברר ע"י זריקת איזו לחלוחית בהגוף ע"י הגידים לידע שנפסק הקשר שיש להמוח עם כל הגוף שאם לא יבא זה להמוח הוא ברור שאין להמוח שוב שום שייכות להגוף וגם שכבר נרקב המוח לגמרי והוי כהותו הראש בכה, שא"כ יש לנו להחמיר באלו שאף שאיננו מרגיש כבר בכלום אף לא ע"י דקירת מחט ואף שאיננו נושם כלל בלא המכונה שלא יחליטו שהוא מת עד שיעשו בדיקה זו שאם יראו שיש קשר להמוח עם הגוף אף שאיננו נושם יתנו המכונה בפיו אף זמן גדול, ורק כשיראו ע"י הבדיקה שאין קשר להמוח עם הגוף יחליטו ע"י זה שאיננו נושם למת.

...The above halachic considerations apply to a patient who is deteriorating from a chronic debilitating disease. In a trauma case, however, such as an automobile accident or a fall from a window, [the victim] may not be breathing because of temporary nerve damage. Moreover, as I have been informed by my son-in-law, barbiturate poisoning can mimic death. In situations of this kind, the patient should be tested by means of the nuclide scan test. If it is determined that the blood circulation does not reach the base of the brain, it is obvious that the brain must have begun to show the physical signs of destruction referred to as lysis. When the brain shows extensive lysis, it is as if the head had been removed from the body or the person decapitated. Therefore, the nuclide scan should be employed as a confirmatory test in cases of traumatic death. Continued dependence on the ventilator should not be relied upon as a basis for declaring the patient dead until after this test has been performed. [The nuclide scan] will determine whether there is any connection between the brain and the rest of the body. Although [the patient] is not breathing, he should be intubated, even for an extended period, until the nuclide scan can be performed to determine whether there is any connection between the brain and the rest of the body.

### 22. Rabbi Yitzchak Breitowitz, "The Brain Death Controversy in Jewish Law," *Jewish Action*

Others, however, have interpreted his *teshuvot* very differently, pointing out that R. Moshe reiterated twice (indeed, in one instance two years after the "nuclide scanning" reference) that removal of an organ for a transplantation was murder of the donor. (*R. Tendler's response: Both of those teshuvot refer to comatose patients in a persistent vegetative state who are capable of spontaneous respiration and are very much alive and not to those who are respirator dependent.*) They also cite R. Moshe's express opposition to proposed "brain death" legislation in New York unless it contained a "religious exemption." (*R. Tendler's response: Although R. Moshe accepted the concept of "brain death," his support of an exemption was simply to accommodate the view of other religious Jews who disagree.*) Finally, they note that in the very *teshuvah* upholding the use of angiographic scanning, R. Moshe approvingly cites *Teshuvot Chatam Sofer*, Y.D. no. 338, who insists on absence of *dofeik* to breathe, and no other sign of life is recognizable with them (*Vegam lo nikarim behem inynei chiyut achairim*). Their conclusion: R. Moshe merely validated nuclide scanning as a criterion to verify one determination of death, i.e., absence of respiration, but did not maintain that it alone was sufficient.

### **23. Rabbi J. David Bleich, Contemporary Halachic Problems vol. 4, ch. 13**

In explaining the basis of the talmudic opinion that regards examination of the area surrounding the heart as sufficient, Rashi comments, "for it is there that the soul beats," i.e., the crucial indicator of life is the presence of a heartbeat. Rashi does *not* suggest that the opposing view rejects this fundamental verity; the opposing view rejects reliance upon examination of the heart, asserts Rashi, only because of a possible error in diagnosing the absence of a heartbeat. Rashi clearly understood that both opinions recognize cardiac activity as the primary indicator of the presence of life. Rashi's analysis leads inevitably to the finding that if, for whatever reason, cardiac activity persists after respiration has ceased the patient must be regarded as yet alive.

### **24. Rabbi J. David Bleich, Contemporary Halachic Problems vol. 4, ch. 13**

A person unfamiliar with the extensive rabbinic literature concerning this topic may well ask whether Judaism cannot accommodate a neurological definition of death. Support for such a position might be adduced from a superficial reading of the Mishnah, *Oholot* 1:6... Destruction of tissue as the result of liquefaction, it may be argued, is tantamount to severance or excision of such tissue. Consequently, there is indeed a measure of cogency in the argument that total liquefaction of brain tissue is tantamount to physiological decapitation<sup>4</sup> *However, the argument, in this writer's opinion, is not conclusive. The Gemara, Hullin 21a, records three conflicting opinions regarding the connotation of the phrase "whose heads have been severed": 1) decapitation; 2) severance of the spinal column in the thoracic area together with severance of the trachea and the esophagus in their entirety; 3) severance of the spinal column in the thoracic area coupled with perforation of the major portion of both the trachea and the esophagus.*

### **25. Rabbi Yitzchak Breitowitz, "The Brain Death Controversy in Jewish Law," *Jewish Action***

The argument is occasionally made if the *halachah* rejects the concept of "brain" or "respiratory" death, Orthodox Jews would be unable to receive harvested organs on the ground that the recipient would be an accessory to a murder. As others have noted,<sup>27</sup> this conclusion does not follow. To the extent the organ in question would have been removed for transplantation whether or not this specific recipient consents, i.e., there is a waiting list of several people, the Orthodox recipient is not considered to be a causative factor (*gorem*) in the termination of a life. There is no general principle in *halachah* that prohibits the use of objects obtained through sinful means. It is true that if, because of tissue typing and the like the organ is suitable for only one recipient and if that recipient declines the transplant, the organ will not be harvested, an Orthodox recipient may indeed be compelled to decline. But this is rarely, if ever, the case.

## **CONTEMPORARY VIEWS**

### **26. Rabbi Yitzchak Breitowitz, "The Brain Death Controversy in Jewish Law," *Jewish Action***

1. As noted, Rabbi Dr. Moshe Tendler has been the most vigorous advocate for the halachic acceptability of brain death criteria. In his capacity as chairman of the RCA's Biomedical Ethics Committee, Rabbi Tendler spearheaded the preparation of a health-care proxy form that, among other innovations, would authorize the removal of vital organs from a respirator dependent, brain death patient for transplantation purposes. Although the form was approved by the RCA's central administration, its provisions on brain death were opposed by a majority of the RCA's own Vaad halakhah (Rabbis Rivkin, Schachter, Wagner and Willig).

2. The Israeli Chief Rabbinate Council, in an order dated Cheshvan 5747, has also approved the utilization of "brain death" criteria in authorizing Hadassah Hospital to perform heart transplants but on a somewhat different theory than Rabbi Tendler. Positing that cessation of independent respiration was the only criterion of death (based on Yoma 85... Indeed, Dr. Steinberg, the principal medical consultant to the Rabbinate, dismissed any requirement of nuclide scanning since destruction of the brain's respiratory center may be conclusively verified without such a test... a subsequent communication from R. Shaul Yisraeli, a member of the Chief Rabbinate Council, qualified the Rabbinate's ruling by imposing, as an additional requirement, that the "patient be like a stone without movement" (but apparently maintaining that heartbeat does not qualify as such movement). It is probable, though not certain, that R. Tendler's test of "physiological decapitation" and the Rabbinate's newly formulated test of "respiratory failure coupled with profound nonresponsiveness" amount to the same thing though the Rabbinate has not retracted from its non-insistence on nuclide scanning.

3. Rabbi J. David Bleich, Rosh Kollel at Yeshiva University and author of many papers and a recently published book on the subject, has stated that anything short of total liquefaction (lysis) of the brain cannot constitute the equivalent of decapitation. He further maintains, relying on Rashi in Yoma, the Chatam Sofer, and the Chacham Tzvi, that even total lysis would be insufficient in the presence of cardiac activity but dismissed the matter as being only of theoretical importance since cessation of heartbeat inevitably occurs prior to total lysis. He also asserts that his position is not based on stringency in case of doubt but rather on the certainty that the brain death patient is still alive, a certainty that could be relied upon even to be lenient, e.g., a *Cohen* may enter a "brain dead" patient's room without violating the prohibition of tumat meit.

4. Rabbi Aaron Soloveitchik, Rosh Yeshiva of Brisk and RIETS, has done slightly further than Rabbi Bleich. Even if the heart has stopped and the patient is no longer breathing, the patient is alive if there is some detectable electrical activity in the brain. It has been noted, however, that there is no recorded instance of this phenomenon occurring.

5. Rabbi Hershel Schachter, Rosh Yeshiva and Rosh Kollel of RIETS, has taken a more cautious view. Conceding that the concept of "brain death" may find support in the decisions of R. Moshe, he concludes that such a patient should be in the category of *safeik chai, safeik met* (doubtful life). While removal of organs would be prohibited as possible murder, one would also have to be stringent in treating the patients as met, e.g., a *Cohen* would not be allowed to enter the patient's room.

6. Most contemporary poskim in Eretz Yisroel (other than the Chief Rabbinate) have unequivocally repudiated the concept of death based on neurological or respiratory criteria. Of special significance are letters signed by R. Shlomo Zalman Auerbach and R. Yosef Elyashiv, widely acknowledged as the leading poskim in Eretz Yisroel (if not the world), stating that removal of organs from a donor whose heart is beating and whose entire brain including the brain-stem is not functioning at all is prohibited and involves the taking of life.